

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 01 czerwca 2023 r.

WPS-VI.431.2.9.2023.XX

Pani Xxxxx Xxxxxx
Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy
Społecznej w Cegłowie
ul. Tadeusza Kościuszki 4
03-319 Ceglów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy: Xxxx Xxxxxxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz Xxxxx Xxxxxxx – ekspert, posiadający upoważnienia Wojewody Mazowieckiego, przeprowadzili w okresie od 22 lutego do 22 marca 2023 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Cegłowie³.

Przedmiot kontroli obejmował sposób organizacji i realizacji przez gminę zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴ (dalej zwanej ustawą) w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego. Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2021 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 22 lutego 2023 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Zwanym dalej Organem, Ośrodkiem lub jednostką.

⁴ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.).
Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie, pomimo nieprawidłowości ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie w zakresie sposobu organizacji zadania oraz w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego.

I. Organizacja zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Xxxx Xxxxxx zatrudniona na tym stanowisku od 16 sierpnia 2005 r. na umowę o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy. Obsługę finansowo-księgową od 1 stycznia 2016 r. do 30 kwietnia 2021 r. pełniła Pani Xxxx Xxxxxxx - główna księgowa, natomiast od 1 maja 2021 r. za obsługę księgową odpowiada Pani Xxxxx Xxxxx - główna księgowa zatrudniona na podstawie umowy o pracę, na pełny etat.

Szczegółową organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania kontrolowanej jednostki określa regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie, wprowadzony Zarządzeniem Nr xx/xxxx r. Kierownika GOPS w Cegłowie z 21 marca 2016 r. W rozdziale III dotyczącym struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w § 5 pkt 4 zostało wyodrębnione stanowisko inspektora ds. spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, a zadania realizowane na tym stanowisku wskazano w rozdziale V § 14 regulaminu. Utworzenie stanowiska pracy do spraw świadczeń rodzinnych jest realizacją obowiązku określonego art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Od 1 stycznia 2022 r. miejscowość Cegłów uzyskała prawa miejskie na podstawie Aktu Nadania Statusu Miasta⁵ przez Radę Ministrów.

W okresie objętym kontrolą do zadań związanych z prowadzeniem postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych upoważnione zostały, na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, niżej wymienione osoby⁶:

1. Pani Xxxxx Xxxxxxx – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie, posiadająca:
 - upoważnienie Wójta Gminy Cegłów z 17.08.2005 r. „do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych oraz wydawania decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Przy wydawaniu decyzji Kierownik GOPS w Cegłowie posługuje się pieczęcią: Z up. Wójta Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie mgr Xxxxx Xxxxxxx”.

⁵ Akt Nadania Statusu Miasta przez Radę Ministrów Miejscowości Cegłów.

⁶ Wykaz pracowników GOPS w Cegłowie realizujących zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W treści upoważnienia błędnie przywołano datę ustawy, tj. „ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. o świadczeniach rodzinnych”, upoważnienie powinno zawierać poprawną datę przytoczonej ustawy, tj. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

- upoważnienie⁷ Wójta Gminy Cegłów z 26.02.2016 r. „do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji. Przy realizacji powyższych zadań Kierownik GOPS będzie posługiwał się pieczęcią: Z up. Wójta Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie mgr Xxxxx Xxxxxxx”.
- upoważnienie⁸ Wójta Gminy Cegłów z 31.12.2021 r. „do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji. Przy realizacji powyższych zadań Kierownik GOPS będzie posługiwał się pieczęcią: Z up. Burmistrza Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie Xxxxx Xxxxxxx”.

W kontrolowanym okresie Kierownik GOPS posiadał jednocześnie 3 upoważnienia do prowadzenia postępowań. Po udzieleniu Kierownikowi GOPS kolejnych upoważnień Wójt Gminy Cegłów nie wycofał z obrotu prawnego wcześniej wydanych upoważnień. W okresie, w którym pozostawało w mocy upoważnienie z 18.08.2005 r., zostały wydane Kierownikowi dwa obowiązujące po sobie upoważnienia. Wydając kolejne upoważnienie w tym samym przedmiocie, należało poprzednie wycofać z obrotu prawnego.

2. Pani Xxxxx Xxxxxxx - inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego zatrudniona w Ośrodku na pełny etat od 1 października 2012 r., realizująca kontrolowane zadanie od 10 września 2013 r., posiadająca upoważnienie⁹ Wójta Gminy Cegłów „do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych bez prawa wydawania decyzji”. Upoważnienie zostało wydane na Pani pisemny wniosek.
3. Pani Xxxxx Xxxxx - referent ds. świadczeń wychowawczych zatrudniona w Ośrodku od 1 lipca 2019 r. na umowę o pracę (obecnie na urlopie macierzyńskim), realizująca kontrolowane zadanie od 3 lipca 2019 r., posiadająca upoważnienie¹⁰ Wójta Gminy Cegłów „do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń opiekuńczych bez prawa wydawania decyzji oraz przyjmowania wniosków

⁷ Upoważnienie nr: xxxxxxxxxxxx Wójta Gminy Cegłów z xxxxxxx r.

⁸ Upoważnienie nr: xxxxxxxxxxxx Wójta Gminy Cegłów z xxxxxxx r.

⁹ Upoważnienie nr: xxxxxxxxxxxx Wójta Gminy Cegłów z xxxxxxx r.

¹⁰ Upoważnienie nr: xxxxxxxxxxxx Wójta Gminy Cegłów z xxxxxxx r.

i prowadzenia postępowań bez prawa wydawania decyzji w sprawach z ustawy o świadczeniach rodzinnych w czasie nieobecności pracownika (inspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego). Upoważnienie zostało wydane na Pani pisemny wniosek.

Ww. upoważnienia wydane dla pracowników realizujących świadczenia rodzinne, jak również dla Kierownika na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych są niezgodne z terminologią zawartą w tym przepisie.

Przytoczony w upoważnieniu Pani Kierownik i Pani XXXXXX XXXXXX dodatkowo zapis „do przyjmowania wniosków” nie zawiera się ww. artykule. Natomiast wskazane w upoważnieniu Pani XXXXXX sformułowanie „świadczenia opiekuńcze” nie wyczerpuje całego katalogu dotyczącego świadczeń rodzinnych. Treść udzielanych upoważnień jest niespójna z art. 20 ust. 3 ustawy. Prawidłowo powinno być udzielone do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania/lub z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji. Należy zwrócić uwagę, że Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania upoważnień do realizacji m.in. świadczeń rodzinnych, wskazując prawidłową ich treść i zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie, czego jednostka do dnia kontroli nie uczyniła.

Ponadto, zwraca się uwagę, że upoważnienie¹¹ dla Pani Kierownik oraz dla ww. pracowników realizujących kontrolowane zadanie powinny zostać wydane zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2022 r. Statusem Miasta przez organ właściwy, tj. Burmistrza Cegłowa.

Pracownicy posiadają zakresy czynności, w których określono realizację kontrolowanych zadań, jednakże zakres czynności¹² Pani XXXXXX XXXXXX odnosi się wyłącznie do świadczeń opiekuńczych, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy.

¹¹ Upoważnienie nr: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Wójta Gminy Cegłów z XXXXXXXXX r

¹² Zakres czynności Pani XXXXX XXXXXXXX

W 3²⁵ przypadkach na 17 skontrolowanych nie przeprowadzono weryfikacji potwierdzającej złożenie, bądź brak złożenia wniosku do innej gminy w Centralnej Bazie Beneficjentów, 11²⁶ wnioskodawców nie zweryfikowano w bazie ZUS. Natomiast w 13²⁷ sprawach po złożeniu wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie przeprowadzono weryfikacji w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności – EKSMOoN. Jednostka kontrolowana nie weryfikowała danych w systemie EKSMOoN, także w przypadku przyznania decyzji na podstawie ustawy COVID-19. Zgodnie z art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych organ właściwy ustalając prawo do świadczeń rodzinnych obowiązany jest do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną (...) informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem. Ustawa nie wyłącza konieczności dokonywania weryfikacji od dostarczonego dokumentu, dlatego każdorazowo należy weryfikować dane dotyczące orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności w EKSMOoN. Natomiast w sytuacji przedłużenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego z zastosowaniem przepisów ustawy COVID-19 zasadnym jest dokonywanie stosownej weryfikacji w EKSMOoN.

Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w 13 sprawach przyznano zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy, na czas określony oznaczony w orzeczeniu, czyli do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa ważność orzeczenia oraz w 1 sprawie, w której orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności zostało wydane na stałe, świadczenie pielęgnacyjne przyznano „do odwołania”. W 1²⁸ decyzji przyznającej, oraz w 2²⁹ decyzjach zmieniających użyto niewłaściwej terminologii „do odwołania”, bowiem prawidłowo należało przyznać świadczenie „na czas nieokreślony”, o czym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy.

W 10 sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalono od miesiąca lub po miesiącu, w którym wpłynął wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,

xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r.,

²⁵ Decyzja administracyjna nr: GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r.,

²⁶ Decyzja administracyjna nr: GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r.,

²⁷ Decyzje administracyjne nr: GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r.,

²⁸ Decyzja administracyjna nr: GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r.,

²⁹ Decyzje administracyjne nr: GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxx z xxxxxxxx r.,

z uwagi na kontynuację wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego przyznanego wcześniejszą decyzją, w 1 sprawie prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznano od miesiąca, w którym wniosek o ustalenie niepełnosprawności wpłynął do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych. W 3 sprawach, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalono począwszy od dnia rezygnacji z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem. W 14 sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznano osobom, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy w związku z niepodejmowaniem lub rezygnacją z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W poddanych kontroli sprawach prawidłowo przyznawano kwotę przysługujących świadczeń pielęgnacyjnych. W przypadku przyznania świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego za niepełny miesiąc kwotę świadczenia ustalono zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Na skutek corocznej waloryzacji, po wszczęciu i przeprowadzeniu postępowań z urzędu, świadczenia pielęgnacyjne zostały przyznane w kwocie 1971 zł w 2021 r., w kwocie 2119 zł w 2022 r., natomiast od 1 stycznia 2023 r. w kwocie 2458 zł.

W 3³⁰ sprawach Ośrodek odmówił przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, ponieważ osoby wymagające opieki nie spełniały wymogu zawartego w art. 17 ust. 1b ustawy. Od wydanych decyzji odmownych wnioskodawcy (w tym 1³¹ pełnomocnik wnioskodawcy) złożyli odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO). W 2³² sprawach SKO uchyliło zaskarżone decyzje odmowne i przyznało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Przyznane świadczenia pielęgnacyjne Ośrodek wypłacił stronom z wyrównaniem po przekazaniu przez SKO decyzji do jednostki. W 1 przypadku SKO uchyliło zaskarżoną decyzję odmowną w całości i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia. Organ ponownie odmówił przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Strona za pośrednictwem pełnomocnika odwołała się od decyzji, SKO utrzymało ją w mocy. Strona złożyła odwołanie

³⁰ Decyzje odmowne nr: GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

³¹ Decyzja odmowna nr: GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

do wojewódzkiego sądu administracyjnego, jednak do dnia kontroli sprawa nie została rozpatrzona.

Analiza zrealizowanych list wypłat świadczeń wykazała, że przyznane świadczenia pielęgnacyjne wypłacano terminowo zgodnie z wysokością określoną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych, w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 26 ust. 1 ustawy. Wpłaty realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe. Wpłaty w związku ze zmianą wysokości świadczenia dokonywano po wydaniu decyzji zmieniającej w tym zakresie

W 4 skontrolowanych postępowaniach, w drodze zmienionej decyzji administracyjnej, przyznano świadczenia pielęgnacyjne na podstawie przedłużonych z mocy prawa orzeczeń o niepełnosprawności na odpowiedni okres, tj. do 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności. W ww. sprawach Organ wydając decyzje oparł się jedynie na informacji telefonicznej, że w przedmiotowej sprawie nie zostało wydane nowe orzeczenie. We wszystkich sprawach wnioskodawcy telefonicznie wyrazili chęć skorzystania z możliwości przedłużenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego na mocy ustawy COVID-19.

W 2³³ sprawach uchylono decyzje przedłużające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów art. 15h ust. 1 ustawy COVID-19. Na podstawie art. 15h ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Nie ma zatem podstaw prawnych do wydawania decyzji uchylających po upływie okresu na jaki decyzje przedłużające zostały wydane. Szczegółowe wyjaśnienia i wytyczne w tym zakresie zostały przedstawione w obszernych komunikatach Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia oraz 5 listopada 2020 r. i przesłane wszystkim realizatorom świadczeń rodzinnych przy użyciu Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

³³ Decyzje uchylające COVID-19 nr: GOPS xxxxxxxxxx z xxxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxxx z xxxxxxxxxx r.,

W ³⁴ przypadku świadczenie zostało przedłużone na mocy ustawy COVID-19, a następnie zostało wydane nowe orzeczenie o niepełnosprawności, w którym nie wskazano konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Od tego orzeczenia strona złożyła odwołanie do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, który 21.12.2022 r. utrzymał w mocy orzeczenie wydane przez powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. Następnie strona złożyła odwołanie do sądu rejonowego (wydziału pracy i ubezpieczeń społecznych), jednakże dopiero 15.02.2023 r. poinformowała Ośrodek o złożeniu powyższego odwołania. Zgodnie z art. 16 Kodeksu postępowania administracyjnego³⁵ (dalej k.p.a.) orzeczenia wydane przez wojewódzki zespół są orzeczeniami ostatecznymi i złożenie odwołania do sądu nie stanowi przesłanki do dalszego wypłacania świadczenia na mocy decyzji przedłużającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy COVID-19. Organ po uzyskaniu informacji powinien podjąć działania w celu odzyskania nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego wypłaconego 18.01.2023 r. i 14.02.2023 r. na łączną kwotę 4916 zł.

W skontrolowanych postępowaniach wydano 3 decyzje uchylające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W ³⁶ sprawach wnioskodawcy złożyli oświadczenie, tj. w 1 przypadku o uchylenie świadczenia pielęgnacyjnego od stycznia 2022 r., w drugim przypadku od stycznia 2023 r. W kolejnym sprawie³⁷ osoba, nad którą sprawowana była opieka zmarła (zgon osoby wymagającej opieki: 01.02.2023 r.).

W powyższych sprawach Organ niezwłocznie wydał decyzję uchylającą i zaprzestał wypłaty świadczenia. W pierwszym przypadku Organ wydał decyzję uchylającą 17.01.2022 r., w drugiej sprawie 05.01.2023 r., natomiast w trzecim przypadku - 14.02.2023 r.

Skontrolowane decyzje administracyjne w sprawie świadczenia pielęgnacyjnego posiadały wszystkie elementy określone w art. 107 k.p.a., tj.: oznaczenie organu, oznaczenie strony, datę wydania, rozstrzygnięcie, uzasadnienie prawne i faktyczne oraz pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania. W pouczeniu wszystkich skontrolowanych decyzji zawarto informację, że w przypadku wystąpienia zmian w licznie członków rodziny, uzyskania dochodu lub innych zmian mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych osoba, o której mowa w art. 23 ust. 1 jest zobowiązana do niezwłocznego powiadomienia organu

³⁴ Decyzja administracyjna nr: GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

³⁵ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775)

³⁶ Decyzja uchylająca nr : GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

³⁷ Decyzja uchylająca nr: GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

wypłacającego świadczenie rodzinne, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy. Należy zauważyć, że artykuł przytoczony w całości nie odnosi się do świadczenia pielęgnacyjnego i nie ma konieczności informowania strony o zmianie, która nie ma wpływu na prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Wystarczy ograniczyć się do pouczenia strony, że w przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia pielęgnacyjnego każdorazowo należy informować Ośrodek. Ponadto, decyzje zawierały informacje o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a. Decyzje przyznające świadczenia zawierały informację o terminie wypłaty świadczenia. Ponadto w decyzjach przyznających rozstrzygano o opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, co jest naruszeniem prawa, gdyż opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne nie wymaga wydawania decyzji administracyjnej i nie wynika z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Burmistrz Cegłowa nie jest organem uprawnionym do przyznania ww. składek, jego zadanie ogranicza się jedynie do opłacania tych składek zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych³⁸ oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych³⁹.

Decyzje opatrzone były podpisem z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Decyzje przyznające i zmieniające prawo do świadczeń zawierały informacje o terminie i sposobie ich wypłaty. W 4⁴⁰ decyzjach zmieniających w związku z przepisami ustawy COVID-19 nie zwarto zapisu o sposobie i terminie wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego.

W wydanych decyzjach administracyjnych stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. W decyzjach przyznających i zmieniających oprócz świadczenia pielęgnacyjnego przyznawano także składki społeczne i/lub zdrowotne.
2. W 1⁴¹ decyzji przyznającej nie uzasadniono stronie z jakiego powodu świadczenie zostało przyznane na inny okres niż wynikający z art. 24 ust. 2 i 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ponadto, we wszystkich decyzjach przyznających uzasadnienie prawne sformułowano w sposób ogólny, tj. bez szczegółowego wskazania zastosowanych w sprawie przepisów dotyczących danego rozstrzygnięcia.

³⁸ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1009 ze zm.)

³⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2002 r. 2561 ze zm.)

⁴⁰ Decyzje zmieniające w związku z przepisami COVID-19 nr: GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

⁴¹ Decyzja przyznająca nr: GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

8. W rozstrzygnięciu 3⁴⁹ decyzji uchylających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego zawarto zapis o uchyleniu składek na ubezpieczenie społeczne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, w tym w 1⁵⁰ decyzji o uchyleniu składek na ubezpieczenie zdrowotne przy braku podstawy prawnej wynikającej z ustawy o świadczeniach rodzinnych.
9. W 4 decyzjach zmieniających w związku z przepisami ustawy COVID-19 nie zawarto zapisu o sposobie i terminie wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego.

Decyzje administracyjne doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

W 15 postępowaniach, w których zostało przyznane świadczenie pielęgnacyjne Organ odprowadzał składkę emerytalno-rentową. Z uwagi na obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (dalej ZUS) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę, co wynika z ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W 1 przypadku zgodnie z oświadczeniem strony o posiadaniu 20-letniego okresu ubezpieczenia w ZUS Ośrodek zaniechał opłacania składki na ubezpieczenie społeczne za tą osobę. W tej sprawie jednostka nie podjęła żadnych czynności w zakresie ustalenia okresu niezbędnego do uzyskania przez osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne wymaganego okresu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego w organie emerytalno-rentowym, opierając się wyłącznie na oświadczeniu strony. We wszystkich skontrolowanych sprawach, Organ nie dopełnił obowiązku samodzielnego pozyskania ww. informacji od właściwych organów. Dopiero w trakcie kontroli Ośrodek zwrócił się do ZUS o udzielenie informacji o przebiegu ubezpieczenia w ww. postępowaniach.

Składki zdrowotne opłacano za 5 osób, 10 świadczeniobiorców, zgodnie ze złożonym oświadczeniem, posiadało ubezpieczenie zdrowotne z innego tytułu.

⁴⁹ Decyzje uchylające nr: GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r., GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

⁵⁰ Decyzja uchylająca nr: GOPS xxxxxxxxx z xxxxxxxxx r.,

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. Zakres upoważnień udzielonych Kierownikowi oraz pracownikom realizującym świadczenia rodzinne na podstawie art. 20 ust. 3 jest niezgodny z terminologią zawartą w tym przepisie. Ponadto w upoważnieniu wydanym dla Pani Kierownik błędnie przywołano datę ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. Z obiegu prawnego nie wycofano nieaktualnych upoważnień wydanych dla Pani Kierownik.
3. Nie prowadzono weryfikacji:
 - w 9 przypadkach wnioskodawców oraz w 10 przypadkach osób wymagających opieki w bazie PESEL,
 - w 3 przypadkach wnioskodawców w bazie CBB,
 - w 11 sprawach w ZUS,
 - w 13 sprawach przed wydaniem decyzji przyznających oraz w 4 sprawach przed wydaniem decyzji zmieniających w związku z ustawą COVID-19 w Krajowym Systemie Monitoringu Orzeczenie o Niepełnosprawności – EKSMOoN.
4. W 2 sprawach bezpodstawnie uchylono decyzje zmieniające, w których w okresie kontroli utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, na podstawie przepisów art. 15h ust. 1 ustawy COVID-19, gdzie powodem było nabycie nowego orzeczenia o niepełnosprawności.
5. W 1 przypadku, po uzyskaniu informacji przez Ośrodek, że strona odwołała się od orzeczenia o niepełnosprawności wydanego przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności nie podjęto działań w celu odzyskania świadczeń nienależnie wypłaconych za styczeń i luty 2023 r. na kwotę 4916 zł.
6. Bezpodstawnie rozstrzygano:
 - w 14 decyzjach przyznających i 19 decyzjach zmieniających w zakresie przyznania składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
 - w 4 decyzjach uchylających w zakresie uchylecia składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.
7. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji:
 - w 14 decyzjach przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, nie przywoływano Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w

sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U z 2017 poz. 1466),

- w 10 decyzjach przyznających zawarto art. 163 k.p.a. który nie miał zastosowania,
 - w 2 decyzjach dotyczących zmiany wysokości świadczenia pielęgnacyjnego oraz w 3 decyzjach uchylających powołano art. 163 k.p.a., który nie stanowi samodzielnej podstawy do zmiany decyzji, natomiast nie uwzględniono art. 32 ust. 1 ustawy,
 - w 1 decyzji uchylającej (na wniosek strony) nie przytoczono art. 155 k.p.a.
8. W rozstrzygnięciu 4 decyzji uchylających wskazano datę uchylecia, w 2 decyzjach dodatkowo rozstrzygano o „wstrzymaniu wypłaty świadczenia” oraz we wszystkich decyzjach poza uchYLENIEM decyzji rozstrzygano także o „uchYLENIU prawa do świadczenia pielęgnacyjnego”.
9. 1 decyzji przyznającej nie uzasadniono faktycznie, co jest niezgodne z art. 107 ust. 1 pkt 6 k.p.a., a we wszystkich decyzjach przyznających uzasadnienie prawne sformułowano w sposób ogólny, tj. bez szczegółowego wskazania zastosowanych w sprawie przepisów dotyczących danego rozstrzygnięcia.
10. We wszystkich decyzjach uchylających i odmownych w pouczeniu wskazano art. 25 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, niemający zastosowania w sprawie.
11. W 1 decyzji przyznającej oraz w 2 decyzjach zmieniających przyznano świadczenie pielęgnacyjne „do odwołania” zamiast „na czas nieokreślony” stosownie do terminologii wyrażonej w przepisie art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
12. W 4 decyzjach zmieniających w związku z przepisami ustawy COVID-19 nie zawarto zapisu o sposobie i terminie wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego.

Uwagi i wnioski:

- a. W związku ze zmianą Statusu Cegłowa Kierownik oraz pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych nie posiadają upoważnień wydanych przez Burmistrza Cegłowa.
- b. W pouczeniu decyzji przyznających i zmieniających wskazano art. 25 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który nie odnosi się bezpośrednio do świadczenia pielęgnacyjnego.

- c. W zakresie czynności pani Xxxxx Xxxxx uwzględniono wyłącznie realizację „świadczeń opiekuńczych”, które nie wyczerpują katalogu świadczeń rodzinnych określonych w art. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości w zakresie udzielonych upoważnień odpowiedzialność ponosi Burmistrz Cegłowa, natomiast w pozostałym zakresie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pracownicy, którzy realizowali kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Kierownik do:

1. Podjęcia działań w celu uzyskania od Burmistrza Cegłowa upoważnień dla Pani oraz pracowników zgodnych z terminologią zawartą w art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. Podjęcia działań w celu wycofania z obiegu prawnego Pani upoważnień, tj.: nr XXXXXXXXXXXXX r. oraz upoważnienia Wójta Gminy Cegłów z dnia 17.08.2005 r.
3. Stosowanie do treści art. 23b ustawy o świadczeniach rodzinnych dokonywania, każdorazowo przed wydaniem rozstrzygnięcia, niezbędnych weryfikacji w dostępnych systemach informatycznych w bazie PESEL, CBB, ZUS i EKSMOoN, a w przypadku tego ostatniego także przed wydaniem decyzji przedłużającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na mocy ustawy Covid-19.
4. W przypadku wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności kończenia realizacji decyzji zmieniających przedłużającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie art. 15h ust. 1 ustawy COVID-19, bez wydawania decyzji uchylającej.
5. Podjęcia działań w celu ustalenia świadczeń nienależnie wypłaconych za styczeń i luty 2023 r. w łącznej kwocie 4 916 zł.
6. Nierozstrzygnięcia w decyzjach w przedmiocie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.
7. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością i rzetelnością w szczególności:
 - wskazywania w decyzjach przyznających Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach

i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U z 2017 r. poz. 1466),

- niepowoływania art. 163 k.p.a. w podstawie prawnej decyzji przyznających,
- wskazywania w podstawie prawnej decyzji zmieniającej w związku ze zmianą wysokości świadczenia oraz w decyzjach uchylających art. 32 ust 1 ustawy,
- wskazywania art. 155 k.p.a. w decyzjach uchylających na wniosek strony,
- prawidłowego formułowania rozstrzygnięcia decyzji uchylających, tj. „uchylam decyzję nr...z dnia...”, z pominięciem informacji, które nie są przedmiotem rozstrzygnięcia,
- zawierania w decyzjach uzasadnienia faktycznego i prawnego, a w przypadku odstąpienia od uzasadnienia w decyzjach w całości spełniających żądanie strony wskazania w podstawie prawnej oraz pod rozstrzygnięciem art. 107 k.p.a.,
- niewskazywania w pouczeniu decyzji uchylających i odmownych art. 25 ust. 1 ustawy o świadczenia rodzinnych,
- w sprawach, w których orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydano na stałe przyznawania prawa do świadczenia na „czas nieokreślony”, tj. zgodnie z terminologią wyrażoną w art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- zawierania w decyzjach zmieniających w związku z ustawą COVID-19 zapisu o sposobie i terminie wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego,

Ponadto zwraca się uwagę na konieczność:

- uzyskania od Burmistrza Cegłowa upoważnień w związku ze zmianą Statusu gminy,
- wskazywania w pouczeniu decyzji przyznających i zmieniających wyłącznie aktów prawnych, które mają zastosowanie w sprawie,
- zaktualizowania zakresu czynności Pani Xxxxx Xxxxxx w związku realizacją zadań z zakresu świadczeń rodzinnych.

POUCZENIE

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń i wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Xxxx Xxxxxx
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki
Społecznej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan Xxxxx Xxxxxxx

Burmistrz Cegłowa